

Ljus och mörker i årets konstrunda i Nordingrå

2017 – ett tioårsjubileum

I den tioårsjubilerande konstrundan ingår flera samlingsutställningar med många och intressanta konstnärskap. Man hittar dem på Järnsta gård, Dala Galleri, Galleri Adler, Millenium Art Gallery, Myllerska hantverket, Näsänget, Villa Fraxinus, Salsåker och förstås på Körningsgården, själva centrum av konstrundan. Men för min del inleds rundan på Mannaminne, där allt en gång startade.

Framför Barbro Brånes oljemålning, i trappan upp till ovanvåningen i ett av husen på Anders Åbergs Mannaminne, stannar jag alltid till. Här beundrar jag färgerna, ljuset och de dunkla vråna i ett lantligt hem från förr. Jag måste också alltid läsa de gamla tidningsklipp om Barbro Bråne, hennes liv och för tidiga död på 80-talet; hur hon varje sommar kom, som en virvelvind, från Stockholm till Nordingrå. Med blått nagellack satt hon på gårdarna och målade av korna och med flygande, långt hår cyklade hon iväg till danserna runtomkring. Kan tänka mig att alla tuffa killar och blyga tjejer var förälskade i henne, att de beundrade och avundades hennes mod att bryta normen och våga vara efter eget huvud. Att inte hon och hennes konst har fått en renässans är upprörande, när hennes jämnåriga, manliga konstnärskollegor är så ofta omskrivna och utställda. Heder ändå åt Anders Åberg, som inrättat denna trappuppgång till Barbro Brånes minne!

Konstnärer har i alla tider sökt sig till Nordingrå för färgerna, ljuset, landskapet och kanske också för de överkomligt billiga ateljéhyrnornas skull. Helmer Osslund var en av de tidigaste, tätt följd av Anders Åbergs pappa Pelle, Thage Nordholm, Johan Lundgren och Nils Gunnar Johansson. Alla finns de med i Anders Åbergs konstsamling på Mannaminne. I årets konstrunda har dessutom Thage Nordholm och Nils Gunnar Johansson lyfts fram lite extra.

En av de få akvarellerna av Nils Gunnar Johansson är porträttet av vännen Thage Nordholm. Med genomtänkta och få penseldrag har han skickligt fått fram dennes personlighet. Annars är det nog oljemålningarna med landskapsmotiven från Kramfors man förknippar med Nils Gunnar Johansson. En sådan är *Sandöbron* med det där speciella ljuset, som var så viktigt för Nils Gunnar Johansson. Även i för övrigt mörka målningar var ljuset det viktigaste. Om detta berättar hans dotter, akvarellmålaren Lena Fahlén Johansson. Han blandade själv sina färger från grunden och var noga med att stå framför staffliet varje dag, med eller utan inspiration. Tidigt om morgnarna kunde man se honom cykla iväg ut i landskapet med en pågående tavla fasthållen på styrstängan.

En trappa upp från restaurangen på Mannaminne, visar textilkonstnären Margareta Sörlin sin utställning "Det hänger på en tråd". Hon kommer från Umeå men sommarbor i Nordingrå. Hennes bildvävar *Flätan* och *Jord och stenar* är stora vepor, som i skimrande guld- och gråtoner fullständigt dominerar rummet. Över ett år tar det för Margareta Sörlin att färdigställa en väv. Hon använder sig av en speciell teknik. Utan trampor och slagbom i gobelängvävstolen, plockar hon tråd för tråd och lägger för hand in ullgarnet, som hon först själv har både spunnit och färgat. Motiven är nästan alltid ett hastigt synintryck, något i ögonvrån, som glidit förbi men ändå stannat kvar i minnet och som hon vill bevara i sina vävar.

Tuula Savolainen började också som textilkonstnär en gång i tiden men av hennes platta bildvävar blev det så småningom alltmer reliefer, skulpturer, mobiler och nu, på senare tid, oljemålningar. En explosion av färger, former och rörelser möter besökaren på den grånande vinden i missionshuset i Västervalto. Två meterhöga polygoner av hårt virat papper med överdrag av koppar- respektive mässingstråd står, som två mumifierade egyptiska katter, i solljuset från fönstret. Från taket hänger tunna trådar med svajande geometriska ormfigurer, intrikat vikta i akvarellpapper och på ena långväggen två oljemålningar *Kväll* och *Flight BLX 353 landar London*. Allt med samma fingertoppskänsla för färg och form. I temperamålningarna tillkommer även en förnimmelse av något

dramatiskt och hotfullt. Mitt i färgkaskaderna tillkommer plötsligt mörkare stråk med grått och svart.

En liknande känsla ger Annikka Kronlid Arvidssons målningar. Hon har de senaste åren jobbat intensivt i olika konstprojekt, för att få nyanlända flyktingar att integreras i Sverige. Efter att allt fler ensamkommande har skickats tillbaka till sina våldsamma hemländer, gick luften och orken plötsligt ur henne och hon övergav färgerna i sitt måleri och började teckna i kol. Det blev mycket svart och grått, allt efter dagsformen. Men så prövade Annikka Kronlid Arvidsson att dra upp några teckningar i storformat och då plötsligt hände något; motiven mildrades och hennes egen kreativitet, lust och jävlaranamma återkom! I ateljén i Mädan, som hon delar med Micke Arvidsson, finns både de små, första försöken, och de stora kolteckningarna uppstiftade på väggen.

En viss svärta hittar man även i Monica Bohmans akvareller i utställningen i Orsta. Speciellt i hennes landskapsbilder från Kramfors. Man ser den som ett stilla vemod i de stora himlarna, regnblöta fälten och i en ljus husgavel, som plötsligt blänker till i höstskymningen.

Som avslut på min konstrunda, detta och alla tidigare år, blir smedkollektivet NAVAB i Häggvik. Förutom ett skickligt smideshantverk och en finstämd foto-och akvarellutställning av Nina Tenskog, kan man alltid där hämningslöst ägna sig åt att sniffa in den goda doften av järn, koleld och smörjolja.

Text: Karin Lundqvist
Foto: Jonas Lundqvist

Volym 2017-06-10